

มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน : ศึกษากรณี
เทคโนโลยีสารสนเทศในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตกับการฟอกเงิน

นางสาว ปารีชาต มุสิกะปาน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-346-184-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MEASURES FOR THE PREVENTION AND SUPPRESSION OF
MONEY LAUNDERING : A CASE STUDY OF THE RELATIONSHIP BETWEEN
INFORMATION TECHNOLOGY ON INTERNET NETWORK AND
MONEY LAUNDERING

Miss Parichat Musikapan

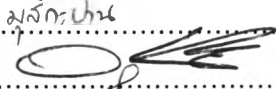
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Law in Laws
Department of Laws
Faculty of Laws
Chulalongkorn University
Academic Year 2000
ISBN 974-346-184-1

ปารีชาต มุสิกะปาน : มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน : ศึกษากรณีเทคโนโลยีสารสนเทศในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตกับการฟอกเงิน. อาจารย์ที่ปรึกษารศ.วีระพงษ์ บุญโญภาส, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม พ.ด.อ.สีหนาท ประยูรรัตน์, 180 หน้า. ISBN 974-346-184-1.

“การฟอกเงิน” เป็นการกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นการเปลี่ยนเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยผิดกฎหมาย หรือโดยมิชอบด้วยกฎหมายให้เสมือนหนึ่งว่าเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบ หรืออาจกล่าวได้ว่าการฟอกเงินเป็นกระบวนการซึ่งบุคคลปกปิดแหล่งที่มาของรายได้ที่ผิดกฎหมาย และทำให้รายได้นั้นกลายเป็นรายได้ที่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งวิธีการที่จะฟอกเงินนั้นสามารถทำได้หลายวิธี ไม่ว่าจะเป็นการนำเอาเงินสดติดตัวออกนอกประเทศ การฝากเงินกับสถาบันการเงิน การโอนเงินสดออกนอกประเทศ รวมทั้งการตั้งบริษัทหรือกิจการขึ้นบังหน้า ซึ่งวิธีการดังกล่าวเป็นวิธีการที่อาชญากรใช้ฟอกเงินมาโดยตลอด แต่ปัจจุบันนี้ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ซึ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ มากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามเทคโนโลยีดังกล่าวก็ยังคงมีช่องว่างบางประการอยู่ ซึ่งนักฟอกเงินได้อาศัยช่องว่างดังกล่าวนี้ในการเอื้อประโยชน์แก่ตนเพื่อประกอบอาชญากรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอาศัยเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการฟอกเงิน

เนื่องจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นเครือข่ายที่มีการเชื่อมโยงกับคอมพิวเตอร์ได้ทั่วทุกมุมโลก สามารถส่งผ่านข้อมูลกันได้ตลอดเวลาโดยไม่มีข้อจำกัด และไม่มีการตรวจสอบการใช้บริการใดๆเลย ซึ่งปัจจุบันมีการให้บริการการค้าพาณิชย์ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อการค้าขายได้เป็นอย่างดี รวมถึงการให้บริการของทางธนาคารในการทำธุรกรรมทางการเงินต่าง ๆ ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้โดยง่าย ซึ่งเทคโนโลยีดังกล่าวยังมีช่องว่างมากมายที่ผู้ฟอกเงินสามารถหลบเลี่ยงการตรวจจับจากการได้ ดังนั้นในต่างประเทศอาชญากรจึงนิยมใช้บริการดังกล่าวเพื่อประกอบการฟอกเงิน เนื่องจากสามารถทำการฟอกเงินได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น และยากแก่การติดตามร่องรอยการฟอกเงิน

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนได้เสนอแนวทางในการควบคุม กำกับ ดูแล ตรวจสอบ และสกัดกั้นการฟอกเงินโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ประเทศต่อไปในอนาคตอันใกล้นี้ เนื่องจากเทคโนโลยีดังกล่าวได้เข้ามามีบทบาทในสังคมไทยมากขึ้น ซึ่งหากมีการป้องกันเสียก่อนในเบื้องต้นก็จะง่ายแก่การตรวจสอบและควบคุมอันจะนำมาซึ่งความสงบเรียบร้อยของสังคมได้เป็นอย่างดี

ภาควิชา *สีหนาท* ลายมือชื่อนิสิต *ปารีชาต มุสิกะปาน*
 สาขาวิชา *สีหนาท* ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 ปีการศึกษา *2543* ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม *พ.ด.อ. สีหนาท*

PARICHAT MUSIKAPAN : MEASURES FOR THE PREVENTION AND SUPPRESSION OF MONEY LAUNDERING : A CASE STUDY OF THE RELATIONSHIP BETWEEN INFORMATION TECHNOLOGY ON INTERNET NETWORK AND MONEY LAUNDERING. THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR VEERAPHONG BOONYOBHAS , CO-ADVISOR : POLICE COLONEL SEEHANART PRAYOONRAT , 180 pp. ISBN 974-346-184-1.

“ Money Laundering ” is the term descriptive of the commission of an offence involving the conversation of illegally obtained money or property into the money or property which appears to have been acquired lawfully. In other words, money laundering is a process by which a person conceals the true source of the illicit earning and turns it into the licit one. The commission of money laundering can be envisaged in a variety of means. It may take the form of direct expatriation of cash when making a journey to a foreign country, and the establishment of a smoke-screen firm or undertaking. Although these means have been in use by money launderers, we have also witnessed that the ongoing technological advancement, especially the rapid advancement in the field of computing science, significantly contributes to expediency in making transactions. Despite advantages we have gained from modern technology, some shortcomings are also triggered by such technological development in that it facilitates money launderers to commit an offence of money laundering. In effect, this can be most envisioned in the context of internet communications and transmissions.

The internet, through which computers all over the world can be interconnected and information can easily be transmitted at any time with scarce control, provides the most efficient means of business and facilitates trade as well as banking services with respect to financial transactions. This technology incidence simultaneously provides money launderers with opportunities to escape inspection of fraud. As a matter of fact, criminals, in foreign countries, widely make use of the internet to expedite swift money laundering which leaves too little, if not none, transactional trace of such sophisticated crime.

This thesis suggests appropriate approaches for controlling, supervising, inspecting and forestalling money laundering which is committed through internet-based information technology, with a view to preventing loss which will otherwise be caused to the country in the near future, given that such technology has now played increasingly vital roles in Thai society. Public order will effectively be maintained if prevention is in place at the outset and inspection as well as control mechanisms are well designed and exercised.

Department.....	Laws	Student's signature.....	Parichat Musikapan
Concentration.....	Laws	Advisor's signature.....	V. Boonyobhas
Academic year.....	2000	Co-advisor's signature.....	Seehanart

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องด้วยความเมตตาของท่านคณาจารย์ผู้มีพระคุณทั้งหลายที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือและแนะนำในการจัดทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญญานุภาส ที่สละเวลาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและกรุณาแนะนำแนวความคิดและสนับสนุนโครงร่างวิทยานิพนธ์นี้แต่แรกเริ่มตลอดจนได้กรุณาตรวจทานแก้ไขจนสำเร็จ และผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ไชยยศ เหมะรัชตะ เป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ผู้เขียนโดยได้ให้คำแนะนำในด้านการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างดี ตลอดจนกรุณาสละเวลามาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ สรสิทธิ์ แสงประเสริฐ และอาจารย์ โชคดี นพวรรณ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในด้านการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างดี ตลอดจนกรุณาเสียสละเวลามาเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แก่ผู้เขียน

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ พ.ต.อ. สีนาท ประยูรรัตน์ เป็นอย่างสูงที่สละเวลาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งนอกจากจะให้คำแนะนำและตรวจทานแก้ไขวิทยานิพนธ์แก่ผู้เขียนแล้วยังให้คำแนะนำแก่ผู้เขียนในด้านต่างๆ อันเป็นเหตุบังเกิดใจให้ผู้เขียนมีความมานะพากเพียรจนวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงได้ ผู้เขียนขอสำนึกพระคุณนี้ไว้อย่างไม่รู้ลืม

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบูรพาจารย์ทางนิติศาสตร์ทุกๆ ท่านที่ได้ศึกษาวิจัยและพัฒนาทางด้านนิติศาสตร์ไว้ให้ชนรุ่นหลังได้ใช้ศึกษาต่อไป รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณเจ้าของงานนิพนธ์ทุกๆ ท่านที่ผู้เขียนใช้ศึกษาและอ้างอิงในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อ บิดา มารดา ผู้มีพระคุณสูงสุด ทั้งยังเป็นกำลังใจและเอาใจใส่ในทุกๆ เรื่องให้แก่ผู้เขียนตลอดมา ขอขอบพระคุณ ดร. พิณัย ณ นคร ที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำอันมีประโยชน์อย่างยิ่งแก่การทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณคุณไพศาล มหบุญพาชัย ที่เป็นกำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา รวมถึง พี่ๆ น้องๆ และเพื่อนๆ ทุกๆ ท่านที่ไม่อาจกล่าวได้หมด ณ ที่นี้ ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้เขียนในการศึกษาเสมอมา

หากวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนมีคุณค่าและมีประโยชน์ในด้านการศึกษายู่บ้าง ผู้เขียนขอกราบเป็นกตเวทิตาแก่ทุกๆ ท่านที่เอ่ยนามมาข้างต้น หากมีข้อผิดพลาดประการใดผู้เขียนขออภัยไว้แต่เพียงผู้เดียว

ปาริชาติ มุสิกะปาน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	1.2 สมมติฐาน.....	5
	1.3 วัตถุประสงค์.....	5
	1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	6
	1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	6
	1.6 วิธีการวิจัย.....	7
2	ความเกี่ยวพันระหว่างเทคโนโลยีสารสนเทศ ชุมกรรรมทางการเงิน และการฟอกเงิน ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	8
	2.1 ความหมาย ลักษณะ และวิธีการของการฟอกเงิน.....	9
	2.1.1 ความหมายของการฟอกเงิน.....	9
	2.1.2 รูปแบบของการฟอกเงิน.....	11
	2.1.3 แหล่งที่มาของการฟอกเงิน.....	12
	2.1.4 สถานที่สำหรับฟอกเงิน.....	14
	2.2 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับธุรกรรมทางการเงินในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต...16	
	2.2.1 ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ.....	16
	2.2.2 ความหมายของอินเทอร์เน็ต.....	19

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.2.3 ลักษณะและวิธีการของการทำธุรกรรมทางการเงินโดยใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	23
2.3 รูปแบบและวิธีการของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการทำธุรกรรมทางการเงินและการฟอกเงินในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	26
2.3.1 ความหมายของการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์.....	26
2.3.2 รูปแบบ ลักษณะและวิธีการของการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย.....	27
2.3.3 การฟอกเงินโดยอาศัยการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	42
2.4 ความจำเป็นในการกำหนดมาตรการเข้าไปควบคุม กำกับ ดูแล ตรวจสอบและสกัดกั้นการฟอกเงินโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	52
3 การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของต่างประเทศ และมาตรการในการควบคุมกำกับ ดูแลธุรกรรมทางการเงินที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต..	54
3.1 ระบบฐานข้อมูลกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.....	54
3.2 มาตรการทางกฎหมายของประเทศต่างๆที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	55
3.2.1 ไต้หวัน.....	55
3.2.2 ฮอลแลนด์.....	56
3.2.3 ประเทศออสเตรเลีย.....	65
3.2.4 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	78

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.3 กฎหมายเกี่ยวกับการโอนเงินโดยเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ในต่างประเทศ.....	88
3.3.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	88
3.3.2 ประเทศออสเตรเลีย.....	98
3.3.3 ประเทศสวิตเซอร์แลนด์.....	102
3.3.4 ประเทศญี่ปุ่น.....	102
3.4 มาตรการในการควบคุม กำกับ ดูแลธุรกรรมทางการเงินที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของต่างประเทศ.....	103
3.4.1 มาตรการทางกฎหมายภายในประเทศ.....	103
3.4.2 มาตรการทางด้านเทคโนโลยี.....	106
3.4.3 มาตรการทางกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศ.....	108
4 ข้อพิจารณาทางกฎหมายในการกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของประเทศไทย.....	128
4.1 ข้อพิจารณาทางกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวกับการฟอกเงินที่มีอยู่ใน ปัจจุบัน.....	128
4.1.1 พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยว กับยาเสพติด พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543.....	129
4.1.2 พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. 2535.....	134

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.1.3 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. 2542.....	136
4.1.4 ประมวลกฎหมายอาญา.....	138
4.1.5 ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 26 พ.ศ. 2535.....	139
4.1.6 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542.....	140
4.2 ข้อพิจารณาในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินโดยใช้เทคโนโลยี	
สารสนเทศในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	146
4.2.1 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับกฎหมายเทคโนโลยี.....	146
4.2.2 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตย.....	151
4.2.3 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับหน่วยงานและเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ.....	152
4.2.4 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับกฎหมายสารบัญญัติและกฎหมายวิธีสบัญญัติ...156	
4.2.5 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญ.....	159
4.2.6 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับข้อตกลงว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ.....	161
5 บทสรุปและเสนอแนะ.....	167
รายการอ้างอิง.....	176
ประวัติผู้เขียน.....	180

สารบัญภาพ

	หน้า
1.ลักษณะของการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์.....	44
2.การรายงานธุรกรรมตามวงเงินขั้นต่ำที่กำหนดของประเทศออสเตรเลีย (Significant Cash Transaction Reports : SCTR)s).....	75
3.การรายงานธุรกรรมที่น่าสงสัยของประเทศออสเตรเลีย (Suspect Transaction Reports : SUSTRs).....	76
4.ระบบที่ใช้ตรวจสอบธุรกรรมที่น่าสงสัย (Screen IT Process).....	77